

Иако је Уставом Црне Горе предвиђено да су ћирилица и латиница равноправна писма, Министарство просвјете примат даје латиници, те се свједочанства ученицима основних и средњих школа издају искључиво на том писму.

Проф. др Јелица Стојановић, са Студијског програма за српски језик и јужнословенске књижевности Филозофског факултета у Никшићу, сматра да се власт у Црној Гори служи механизмом силе и моћи, кршећи Устав и вршећи дискриминацију већине мањином.

– Према Уставу Црне Горе, српски језик је у службеној употреби, а ћирилица и латиница су равноправна писма (при чему, ипак, ћирилица стоји на првом мјесту). А при том, и упркос свему, ћирилица је, као и српски језик, осим у Уставу, који је некад све (када одговара власти), некад ништа (као у случају српског језика и ћирилице), мртво слово на папиру. Дакле, ако се само испоштује Устав Црне Горе, говорници српског језика и ћирилица задовољиће своја основна права, казала је Стојановић за “Слободу”.

Она додаје да службена употреба језика и писма, према Уставу и законима, подразумева све што је у сфери државног и јавног сектора.

– То се подразумева у раду: државних органа, градова и општина, установа, предузећа и других организација када врше јавна овлашћења; употреба у усменом и писаном општењу органа и организација међусобно, као и са странкама, односно грађанима; вођење поступака за остваривање и заштиту права; издавање јавних исправа, исписивање назива мјеста и других географских назива, назива тргова и улица, фирми,

објављивање јавних позива, обавјештења, упозорења за јавност, исписивање јавних натписа, истиче Стојановић.

Међутим, према њеним ријечима, државне институције не поштују одредбе Устава, те је ћирилица потпуно маргинализована.

– Међутим, пракса, осим што је у нескладу са науком, струком, историјом, потпуно демантује чак и Устав Црне Горе. Ћирилице је нестало из нашег видокруга, све око нас је (осим, можда, једва два посто натписа разног типа) латинично. Сва администрација, сва кореспонденција која долази од стране државних структура, органа и институција у Црној Гори је на латиници. Само у неким сегментима постоји (симболична) могућност да грађани затраже (што почесто подразумева попуњавање одређеног формулара) да им нешто буде „издато“ на ћирилици: на примјер, лична документа, у посљедње вријеме школска свједочанства, рекла је Стојановић.

"Zecanin"/"Illyria.net"

Његош:

**"Име ми је Вјерољуб
презиме ми Родољуб,
Црну Гору, родну груду
Камен паше одасвуду.
Српски пишем и зборим
Сваком громко говорим
Народност ми Србинска
Ум и душа Славјанска"**

Такође, наглашава да је посебно питање, како се према томе и таквом „праву“ односити, и како се односити који, наглаше, имају за одређења српски језик и ћирилицу.

– И питање које одговор добија сваки дан и нашим личним актом и дјелањем. С тим што се латиница подразумева (силом властодржачке моћи), чиме је право употребе, и право добијања ћирилице већ маркирано, тј. обиљежено. Што многе у Црној Гори, с обзиром на могуће, а и посвједочене, посљедице, обесхрабрује да се определијели за ћирилицу. Дакле, власт се служи механизмом силе и моћи, кршећи и Устав, вршећи дискриминацију већине мањином (да подсјетим, српски језик је једина већина у Црној Гори), остали сегменти друштва не налазе начина или снаге да се томе супротставе и

остваре основна људска и грађанска права, навела је Стојановић.

Посланик Уједињене Црне Горе Горан Радоњић наводи да сваки грађанин Црне Горе треба да се избори за своја права, односно да тражи издавање сваког документа на ћириличном писму.

– Свако треба да уради све да оствари своја права. Ваљда је наше неотуђиво право на коришћење нашег ћириличног писма. Сваки родитељ кад дође у школу треба да тражи за своје дијете свједочанство на писму које жели, дакле на ћирилици у овом случају, казао је Радоњић за “Слободу”.

Он додаје да смо, нажалост, дошли у ситуацију да морамо да захтијевамо нешто што је дио наше традиције и културе, односно што нам припада.

– Овдје се не ради ни о каквој техничкој омашки и случајном проблему, већ о тематском мијењању идентитета и стварању новог човјека. Зато је потребно да сваки човјек тражи своја права. Јер, ако сви тражимо своја права, моћи ћемо и да их одбранимо. Према томе, нека свако уради оно што бих ја као родитељ урадио. Тражио сам свједочанства за своју дјецу на ћирилици, рекао је Радоњић.

Такође, додаје да је одавно прокламовано да власт жели да створи човјека са другачијим идентитетом, а доминанта тог идентитета је – антисрпска.

– Оно што је наше проглашавају страним и туђим. Ваљда је ћирилица наше писмо. Нема ниједног споменика из наше историје који није ћирилични, те стога не смијемо дозволити да нам неметну неку другачију и искривљену историју, закључио је Радоњић.

Није довољна само борба у парламенту

Радоњић додаје да сваки функционер који се бори за српски језик, ћирилицу треба да

затражи свједочанства и лична документа на том писму.

– Постоји један дио политичара и функционера који се у Скупштини боре за српски језик, писмо, али не пођу никада до школе да затраже да им дјеца добију свједочанства или дипломе на ћирилици. То је поражавајуће, наглашава Радоњић, и додаје да борба у парламенту за српски језик и писмо није довољна.

(ИН4С-Слобода)